615/01

Den 19. marts 2001 blev i sag nr. 53.688:

xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx xxx xxxxx
xxxx xxxxxxx

mod

Alm. Brand af 1792
Lyngby Hovedgade 4
Postboks 1792
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Alm. Brand af 1792, klager over selskabets afvisning af at udbetale invaliderente og yde præmiefritagelse for perioden 1/9 1998 - 1/2 2000.

Selskabet har i skrivelse af 20/9 2000 til nævnet bl.a. anført: "Den 25.11.1996 kommer forsikrede, som er slagteriarbejder, ud for en arbejdsulykke, hvorved højre skulder beskadiges. På baggrund af de modtagne lægelige oplysninger bevilges der invaliderenteudbetaling/præmiefritagelse fra 25.2.1997 og i første omgang til 1.5.1997. Det viser sig, at noget af senevævet er revet over, og forsikrede gennemgår en operation den 13.5.1997 med efterfølgende behandling i form af fysioterapi (vandtræning). Bevillingsperioden forlænges á flere omgange - seneste periode fra 1.6.1998 til 1.9.1998, idet forsikrede i juni måned oplyste, at der var en speciallægeerklæring på vej fra Arbejdsskadestyrelsen. Af speciallægeerklæring af 17.6.1998 (d.vs. over 1 år efter operationen) fremgår det bl.a., at der fortsat er distinkt (tydelig) ømhed på forsiden af højre skulderled, mindre ømhed omkring skulderbladet og skulderfremspringet. Ingen ømhed i leddet mellem kraveben og skulderblad. Der er normal følesans svarende til højre arm og hånd. Der konstateres endvidere normal bevægelighed i albue - og håndled. Der er ingen neurologiske udfaldssymptomer i overekstremiteterne. Speciallægeerklæringen

konkluderer bl.a., at forsikrede aldrig kommer tilbage til hårdt manuelt arbejde. … Da forsikrede ikke længere kan udføre slagteriarbejde, er det derefter den generelle arbejdsevne, som skal vurderes, og da det på daværende tidspunkt ikke er dokumenteret eller sandsynliggjort, at den generelle arbejdsevne er tilstrækkelig nedsat, betinger vi os ved skrivelse af 14.8.1998, at forsikrede tilkendes mindst forhøjet almindelig førtidspension, jfr. forsikringsbetingelsernes pkt. 18.1. Forsikrede tilkendes forhøjet almindelig førtidspension pr. 1.2.2000, og vi udbetaler invaliderenteydelse på 80% af hovedydelsen efter reglerne om arbejdsevnenedsættelse til mellem 1/2 og 1/3. Forsikrede klager over Horsens Kommune's kendelse til Det Sociale Nævn i Vejle Statsamt, som den 31.5.2000 imødekommer klagen ved at ændre tilkendelsen til mellemste førtidspension tilbage fra pensionsberettigelsens start den 1.2.2000. Alm. Brand ændrer efterfølgende invaliderenteudbetalingen til fuld ydelse efter reglerne om 2/3 arbejdsevnenedsættelse tilbage pr. 1.2.2000. Vi fastholder, at vi i.h.t. forsikringsbetingelserne har ret til at betinge os tilkendelse af førtidspension for at bevilge yderligere invaliderenteudbetaling/præmiefritagelse, navnlig da det så tydeligt fremgår, at det på det tidspunkt ikke længere er forsikredes arbejdsevne som slagteriarbejder, der skal vurderes, men den generelle arbejdsevne, d.v.s. arbejdsevnen i ethvert erhverv."

Klageren har heroverfor i skrivelse af 12/10 2000 til nævnet bl.a. anført: "I skrivelsen beskrives **Alm. Brands opfattelse** af speciallægeerklæringen af 17. juni 1998. Ud fra denne opfattelse, i forhold til de noterede bemærkninger, fejler jeg ikke stort set ikke andet en smule diffust ømhed, og ellers virker resten helt normalt. Samtidigt konkluderes endvidere, at jeg er blevet tilbudt både medicinsk - og kirurgisk behandling, hvilket jeg ikke har taget imod. - Det er i den grad en underdrivelse, i forhold til speciallægeerklæringen, som jeg betragter som ganske usaglig. Som det klart fremgår af erklæringen, også under de objektive fund, beskrives det at 'fremstillingen af symptomerne er i overensstemmelse med de objektive fund'. Der bedes således venligst ses på speciallægeerklæringen i sin helhed, og ikke bare udpluk af hvad selskabet synes kan være brugbart. Ikke mindst er konklusionen i erklæringen ganske klar. … I skrivelse af 20. september 2000 beskriver Alm. Brand, at 'det tydeligt fremgår, at det på det tidspunkt ikke længere er forsikredes arbejdsevne som slagteriarbejder, der skal vurderes, men den generelle arbejdsevne, altså arbejdsevnen i ethvert erhverv.' - Det er jeg klart uenig i,

hvilket også fremgår af sagens akter. Samtidigt er jeg klart uenig i selskabets egenrådige vurdering af erhvervsevnen, hvilket førte til selskabets afgørelse af 14. august 1998."

Af speciallægeerklæring af 8/12 1997 fra speciallæge i ortopædisk kirurgi hedder det: "Det er helt oplagt, at pt. fortsat og formentlig i meget lang tid frem, vil være total uarbejdsdygtig på slagteriet. Måske vil hendes tilstand spontant bedres noget i løbet af 1 års tid eller 2, således at hun igen vil blive bedre i sine hjemlige funktioner og muligvis så der kan blive tale om revalidering til et fysisk mindre belastende arbejde. Der består imidlertid en væsentlig risiko for, at skadelidte nødsages til at søge førtidspension, men dette vil efter mit skøn tidligst kunne afgøres om et par år."

Af speciallægeerklæring af 17/6 1998 fra en anden speciallæge i ortopædisk kirurgi hedder det: "Patientens aktuelle situation således præget af den frosne skulder. Der er ingen tvivl om, at patienten aldrig kommer tilbage til hårdere manuelt arbejde. Om hun overhovedet bliver i stand til at lave manuelt arbejde afhænger af, om den frosne skulder går i sig selv. Selv om der ikke foretages aktiv behandling, er der en god mulighed for at dette vil ske, men tidshorisonten er uklar, nu hvor der er gået et år efter operationen. Der kan gå mellem 2 og 4 år. Hvis den frosne skulder forsvinder, må patienten som nævnt tilbydes lettere manuelt arbejde, idet hendes sociale baggrund næppe giver hende anden mulighed for ufaglært arbejde end med lettere manuel funktion."

Af speciallægeerklæringer af 9/5 og 24/9 1999 udarbejdet af den førstnævnte speciallæge hedder det: "46-årig slagteriarbejder med overrivning af muskelsenerne over hø. skulder ved arbejdsskade for snart 10 år siden. Meget uheldigt forløb med forsøg på operativ reparation, hvor tilstanden i årenes løb kun er bedret ganske lidt. Hun har fortsat mange smerter og er funktionel enarmet men kan bruge hø. hånd til lette støttefunktioner, når armen holdes til kroppen. Hendes klager svarer til de objektive fund med en næsten ubevægelig hø. skulder, massiv muskelsvind og betydelig kraftnedsættelse ud i arm og hånd. Efter mit skøn er såvel méngrad som erhvervsevnetabet højere end tidligere bedømt. … Der er opstået en komplikation til operativ reparation af de overrevne sener, så pt. har udviklet et kronisk smertesyndrom i hele hø. arm. Efter mit skøn kan man på nuværende tidspunkt afvise, at der er tale om frossen skuldersyndrom, og jeg har ingen forhåbninger om, at tilstanden vil bedres spontant. Jeg er enig i den opfattel-

se, at en revalidering næppe lader sig gennemføre, og jeg er enig med pt.s egen læge, at der er tale om en varig erhvervsevnenedsættelse til langt under 1/3-del. Jeg ser ingen anden mulighed for social løsning end førtidspension."

I BOMI's afsluttende rapport af 19/4 1999 hedder det bl.a.: "BOMI vurderer efter revalideringsforløb og arbejdsprøvning, at ..(klagerens) begrænsninger er betydelige i forhold til fremtidigt erhverv. BOMI kan ikke pege på fremtidige erhvervsmuligheder. BOMI mener ikke, at der er perspektiv i at søge efter yderligere revalideringsmuligheder/jobplacering; BOMI kan ikke pege på noget, og vurderer revalideringsmulighederne udtømte."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser: "**13. Hvad dækker invaliderente?** 13.1. Invaliderente udbetales, hvis forsikredes evne til at erhverve indkomst ved personlig arbejdsindsats på grund af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat til den brøkdel, der er anført i policen. .. **14. Hvornår anses arbejdsevnen for nedsat?** 14.1. Arbejdsevnen anses for nedsat til 1/3 eller derunder, respektive til mellem 1/2 og 1/3, såfremt forsikrede ved personlig arbejdsindsats ikke længere vurderes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3, respektive 1/2 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt arbejdsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. … **18. Tilkendelse af offentlig førtidspension som betingelse for udbetaling og præmiefritagelse** 18.1. Alm. Brand kan gøre fortsat udbetaling af invaliderente og præmiefritagelse betinget af, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold tilkendes offentlig førtidspension efter dansk lovgivning om social pension, der svarer til nedsættelse af arbejdsevnen til 1/3 eller derunder, respektive til mellem 1/2 og 1/3."

Nævnet udtaler:
Af de ovenfor citerede forsikringsbetingelser fremgår, at det er den generelle arbejdsevne, der er afgørende ved vurderingen af arbejdsevnetabet.

Selskabet har i den første del af klagerens sygeperiode frem til den 1/9 1998 vurderet klagerens arbejdsevne i hendes tidligere erhverv som slagteriarbejder og har udbetalt

fuld ydelse. Efter således at have ydet dækning i en periode foretog selskabet i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne en vurdering af klagerens generelle arbejdsevne.

Selskabet har ved skrivelse af 14/8 1998 med hjemmel i forsikringsbetingelserne gjort fortsat udbetaling af invaliderente og ydelse af præmiefritagelse betinget af, at forsikrede bliver tilkendt offentlig pension. Klageren er efterfølgende bevilget offentlig pension fra den 1/2 2000. At pension ikke er tilkendt fra et tidligere tidspunkt må tilskrives, at ansøgning først kunne ske efter, at revalideringsmulighederne var undersøgt. Efter en gennemgang af de i sagen eksisterende lægeerklæringer og rapporten fra BOMI er det nævnets opfattelse, at klageren i hele forløbet kun har været i besiddelse af mindre end 1/3 af sin generelle erhvervsevne. Under disse omstændigheder finder nævnet, at selskabet er forpligtet til at udbetale klageren fuld ydelse samt yde hende præmiefritagelse for perioden 1/9 1998 - 1/2 2000.

Derfor

b e s t e m m e s :

Selskabet, Alm. Brand af 1792, skal udbetale klageren fuld ydelse for tiden 1/9 1998 - 1/2 2000 samt yde præmiefritagelse i samme periode med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Poul Sørensen
formand